

Beste boeren, beste geïnteresseerden,

Het zijn moeilijke tijden. Melkprijzen zijn gedaald tot een dieptepunt. Het levensonderhoud loopt gevaar, maar melkveehouders en hun vertegenwoordigers zijn alert en proberen de koers van de geschiedenis van de melkveehouderij in een nieuwe richting te duwen. De EMB-resolutie van 25 mei 2009, goedgekeurd door de afgevaardigden van de EMB-organisaties in Brussel, vermeldt dan ook "Koersverandering vereist". Het zal in de komende weken moeten blijken of de politici door hebben wat er speelt en of zij ook werkelijk bereid zijn om nieuwe, koersveranderende ontwikkelingen in gang te zetten, ontwikkelingen die er op gericht zijn om de Europese bevolking van vers, kwalitatief hoogwaardige zuivelproducten te voorzien, die geproduceerd zijn met het oog op sociale en ecologische duurzaamheid. Deze ontwikkelingen moeten bestaan uit het mogelijk maken van een Europese melkproductie, die een eerlijke vergoeding aan de individuele boer levert. Dit is bovendien een veel belangrijker doel dan het vrijgeven van de markt ten behoeve van enkele grote ondernemingen en ten koste van alles.

De eerste gevolgen van een dergelijke, verregaande liberalisering door de staat of boeren zijn al zichtbaar in Zwitserland. De lage melkprijzen roepen sterk protest op in Frankrijk en in Brno, Tsjechië, zijn er 1 en 2 juni nieuwe samenwerkingsverbanden aangegaan tussen de EMB en Oost-Europese organisaties. Meer nieuws hieronder: een verslag van de demonstratie van 2000 melkveehouders in Brussel en het EMB-overleg op het hoogste politieke niveau. Bovendien zijn er voorbeelden van hoe de partijen in het Europese Parlement reageren op de voorstellen van de EMB. Veel plezier met de uitgebreide nieuwsbrief.

Hartelijke groeten, Sonja Korpeter

Interview met Jean-Louis Naveau, lid van het dagelijks bestuur van de EMB, voorzitter van de OPL in Frankrijk: "We moeten alles doen wat in onze macht ligt om volumes in te krimpen zodat melkprijzen weer omhoog kunnen gaan."

1) Er wordt nu al drie weken actie gevoerd...er worden fabrieken geblokkeerd, tankwagens tegengehouden en er wordt gepost bij supermarkten. Wat is er aan de hand?

Jean-Louis Naveau: Om deze vraag goed te beantwoorden zal ik eerst uitleggen wat er begin mei is gebeurd. De melkprijsonderhandelingen tussen de zuivelindustrie en de zuiveltak van de boerenbond liepen op niets uit voor het eerst in hun geschiedenis en slechts één dag daarna kondigde de zuivel prijzen aan rond de 21 eurocent (3,8% vet en 3,2% eiwit). Sommigen, diegenen met een groot aandeel industriële producten, verlaagden de prijzen zelfs naar 19 eurocent. Iets dergelijks werd altijd onmogelijk geacht in Frankrijk. In januari ontvingen boeren nog 32 eurocent en in maart 30 eurocent en dan zo iets. Boeren waren woedend en hun woede werd al snel omgezet in acties.

2) Wat voor soort acties waren dat en waren ze wijdverspreid?

Het was de boerenbond die als eerste tot actie oeriep. De leden negeerden echter al gauw de lijn van haar bestuurders. Zij staakten hun acties niet wanneer het bestuur daarom verzocht en ondernamen andere acties dan zoals ze in Parijs werden voorgesteld. In mijn regio bijvoorbeeld werden vijftig tankauto's vastgehouden in een dorp gedurende vijf dagen, wat inhield dat van veel boeren de melk een aantal dagen niet werd opgehaald. Andere acties waren gericht op de supermarkketens. Soms werden de zuivelschappen bijvoorbeeld behangen met doeken waarop "niet aanraken" stond te lezen. Soms sribbelde het management van de supermarkt tegen, waarop boeren de melk meenamen zonder te betalen. De acties vonden plaats in heel Frankrijk, maar zijn het hevigst in het westen.

3) Hoe heeft uw organisatie, de OPL, gereageerd op de sterke daling van de melkprijzen?

Wij hebben onze leden ook tot actie opgeroepen, vaak in samenwerking met de Confédération Paysanne en de APLI (Association des Producteurs de Lait Indépendants, Vereniging van onafhankelijke melkproducenten). Op 25 mei bijvoorbeeld zijn zo'n 400 melkveehouders naar de grote EMB-demonstratie in Brussel gereden. Anderen hebben meegedaan met collega's van de twee andere organisaties aan een grote bijeenkomst in Rennes om hun wens voor een flexibel quotumsysteem te laten horen. Op regionaal niveau zijn er veel individuele demonstraties geweest bij zuivelverwerkers en prefecturen, omdat we beseffen dat er politieke basisvoorwaarden nodig zijn om de melkprijs naar een kostendekkend niveau te tillen. Natuurlijk staat de melkstaking altijd op de agenda en we hebben onze handen vol aan het rustig houden van onze mensen, sommigen willen nu een melkstaking omdat ze in zware moeilijkheden zijn gekomen door de melkprijs. Een gemiddelde Franse melkveehouder verliest € 3000,- vergeleken met de vorige maand.

4) Een nieuwe prijsovereenkomst werd woensdag afgesloten...

Die overeenkomst is nog minder waard dan het papier waarop het is vastgelegd, 28 eurocent als gemiddelde prijs over 2009 nadat we de eerste drie maanden 32 cent hebben ontvangen. Je kunt nagaan wat dat voor de rest van het jaar betekent. Bovendien kunnen zuivelfabrieken, die een groot aandeel industriële producten hebben zoals melkpoeder en bulkboter, zakken naar 26,2 cent als gemiddelde voor 2009. Wanneer je de dertig miljoen extra van minister Barnier over 2009 en alle melkveehouders verdeelt, wordt dat 13 cent per liter!

5) Wat gaat de OPL nu doen?

De boeren zijn woedend over deze overeenkomst en velen zijn lid af geworden van de Boerenbond. Ze voeren spontane acties en roepen op tot een melkstaking als laatste redmiddel. Het is echter helder dat we een Europees probleem hebben. We moeten druk leggen op de Europese Commissie en de Europese landbouwministers om de quota voor 2009 te verlagen en de weg te bereiden voor een flexibel quotumsysteem. We kunnen dat alleen bereiken als we als Europese melkveehouders één worden en handelen. Dat maakt de EMB-ledenbijeenkomst begin juli zo cruciaal: daar wordt beslist of andere EMB-landen voor een melkstaking stemmen of niet.

6) Wat voor impact heeft dit op uw werk in Frankrijk gedurende de komende weken?

We zullen zeker doorgaan met actievoeren op verschillende manieren en gericht op de zuivel, supermarkten en politici. De volgende grote actie behelst het blokkeren van autowegen in heel het land. We moeten duidelijk maken dat melkveehouders niet kunnen overleven met deze prijzen. Er zijn de juiste politieke beslissingen voor nodig om de prijzen snel te verhogen. De Franse boeren kunnen nu niet thuisblijven, ze moeten iets doen. Als OPL zullen we informatieve bijeenkomsten houden, sommige in samenwerking met de APLI, om uit te leggen hoe alle zaken zich tot elkaar verhouden en om onszelf voor te bereiden op een staking

7) Is een staking de enige optie die nog rest?

Dat is wel onze beleving nu inderdaad. De EMB heeft echter een ultimatum gesteld en de politici hebben in die hoedanigheid tijd om te handelen. Onze opvattingen zijn helder: quota's moeten worden ingekrompen over 2009 en het aanbod moet worden afgesteld op de vraag. Volume reduceren is de weg naar een hogere melkprijs. Bovendien zullen we in de toekomst passende randvoorwaarden nodig hebben omdat wat er nu op stapel staat in Frankrijk, contracten met de zuivelwerker die volume en kwaliteit regelen maar niet een prijs, geheel onacceptabel is. Tijdens een melkstaking is de melkveehouder baas over zijn product. Hij/zij regelt het aanbod en besluit om niet meer te leveren. Een melkstaking is een zwaar middel, maar nodig om te laten zien dat de melkveehouder controle heeft over zijn/haar product en de toegevoegde waarde die hij/zij ervan ontvangt. Op die manier is er toekomst voor melkveebedrijven.

Interview door Sonja Korspeter, EMB

Zwitserland – het quotum verleden tijd

Het quotum is een maand geleden in Zwitserland afgeschaft. De markt is nog steeds in onbalans: 5 procent van de aangeboden melk wordt nog steeds verwerkt als overschot in volle melkpoeder en wordt afgezet op de wereldmarkt. De boer krijgt hier 23 centimes voor (16 eurocent). Deze regeling geldt tot eind juni, de melkprijs daarna staat nog geenszins vast. Ook al is de prijs nu al desastreus laag voor de melkveehouders, de zuivelindustrie heeft in de pers aangegeven dat de prijs nog steeds meer dan 12 centimes (ongeveer 8 eurocent) te hoog voor hen is. De Zwitserse pers besteedt veel aandacht aan de problematiek, onder andere omdat de demonstraties in Duitsland en Frankrijk ook in de Zwitserse dagbladen hebben gestaan. De minister van Landbouw ziet zich echter nog steeds niet genooddaakt om actie te ondernemen. BIG-M zal van nu af aan elke maandagavond een informatieve bijeenkomst over de nabije toekomst organiseren. Het idee achter deze bijeenkomsten is om internationale solidariteit te benadrukken. De melkveehouders zijn allesbehalve verlamd door de ineensstorting van de melkprijs en moeten zich dan ook realiseren dat de situatie op de lange termijn alleen kan worden verbeterd door solidariteit over de landsgrenzen heen.

Werner Locher, BIG-M

De EMB gaat contacten aan met Oost-Europa. Gezamenlijke verklaring aangenomen met organisatie van EU-landen in Oost-Europa.

2 juni was een belangrijke dag voor Europese melkveehouders. Melkveehouderorganisaties van de nieuwe EU-lidstaten Polen, Tsjechië, Slovenië, Slowakije en Bulgarije en het bestuur van de EMB hebben op deze dag een gezamenlijke verklaring aangenomen in Brno. Dit is een voorproefje van een nauwere samenwerking van de EMB met Oost-Europese melkveehouders om de problemen in de zuivelsector het hoofd te bieden. Sieta van Keimpema, vice-voorzitter van de EMB, beschouwt de intensievere samenwerking als zeer positief: "We hebben allemaal al een lange tijd door dat het geen zin heeft om andere landen als vijanden te zien. Nu werken we samen om een faire melkprijs te behalen." De verklaring is na de conferentie aan Eurocommissaris Mariann Fischer-Boel overhandigd.

Gezamenlijke eisen

De focus van het stuk ligt op het gelijkelijk verdelen van landbouwsubsidies tussen de oude en nieuwe lidstaten van 2010 en op het stabiliseren van de zuivelmarkt. Eén van de eisen is de tijdelijke krimp van de quota om de rust in de markt te herstellen en het benadrukt de noodzaak van een flexibele aanbodregulering en kostendekkende melkprijzen van 40 cent per liter melk. Jan Veleba, voorzitter van de Tsjechische Landbouwkamer, gaf aan dat hij erg tevreden was met de gezamenlijke aanpak: "Voorheen ontmoetten we elkaar op kleinere schaal, slechts de nieuwe EU-landen, maar de Europese melkveehouders hebben natuurlijk meer macht als de verscheidene organisaties van de EU-landen samenwerken." Romuald Schaber, voorzitter van de EMB, voegde toe: "We steunen de nieuwe EU-leden in hun verzoek om de subsidies gelijkelijk te verdelen." Er is volgens hem echter nog een belangrijk aspect. "Als de subsidies gelijk worden getrokken zal dat slechts een melkprijsstijging van 1 á 2 cent per liter melk opleveren." Er is echter 15 cent nodig om een kostendekkende melkprijs te bereiken. "Deze prijs moet worden verkregen via de markt door een flexibele regulering van het aanbod," zei Schaber. Hoewel de voorzitter van de Europese Boeren Unie (COPA), Pdraig Walshe, die de conferentie later bezocht, enigszins sceptisch was over het inkrimpen van hoeveelheden melk, zei hij: "Het is belangrijk dat Europese boeren een eerlijk inkomen ontvangen, anders zal er een geleidelijke afname van de voedselproductie plaatsvinden in Europa." De conferentie droeg zo, nadat zo'n 5000 Tsjechische boeren hadden gedemonstreerd op de EMB-actiedag van 29 april, verder bij aan de solidariteit tussen de EMB en de verschillende organisaties in de nieuwe EU-lidstaten.

Brussel: Steh auf wenn du ein Bauer bist, steh auf wenn du ein Schlauer bist. (Sta op als je een boer bent, sta op als je een slimme bent)

Het lied van de BDM-boeren had een enthousiasmerend effect in Brussel. Ook als Europese aanwezigen het niet verstonden, zongen toch velen mee. Iets minder dan 2000 melkveehouders uit 15 landen verzamelden zich op 25 mei 2009 buiten de poorten van het gebouw waar de Ministerraad zetelt. Erwin Schöpges van de MIG, België: "Wat op mij de meeste indruk maakte was het feit dat meteen vanaf het begin mensen uit verschillende landen zich onder elkaar mengden. Dit kwam onder andere tot uitdrukking in het feit dat veel boeren van pet ruilden met als gevolg dat ik vaak mensen die een gele OPL pet droegen in het Frans aansprak en dat er dan in het Duits werd geantwoord. Een prachtig gevoel van Europese gemeenschapszin."

Voorbij alle grenzen

Er waren verscheidene hoogtepunten die dag en dan doel ik niet op de gesprekken in de ochtend met de heer Sebesta, voorzitter van de Europese Landbouw- en Visserijraad, of de korte verschijning van EU-commissaris mevrouw Fischer-Boel. De eerste toonde begrip en veel aandacht. Fischer-Boel

echter herhaalde dat de lage melkprijzen niks van doen hadden met de quota. Het was een kwestie van de vraag in de markt. De Commissaris bestempelde de retail met haar marktdominerende positie als boeman. De Commissie was niet verantwoordelijk voor de huidige situatie op de zuivelmarkt zei ze. De aanwezige melkveehouders reageerden met luidruchtig ongenoegen. Wat betreft het handelen van de politie toen de stoet van demonstranten arriveerde op de Wetstraat (Rue de la Loi), moeten we ons afvragen wat de het hoofd van de politie-eenheid ertoe heeft gedreven om de route naar de afgesproken plaats bij het Raadsgebouw te blokkeren met een barrière van knuppels en waterkanonnen. Na een korte aarzeling klonk het door de microfoon: "We gaan er door". Na enkele ogenblikken van luidruchtige onenigheid, heftige opstootjes en afschuw over het niet respecteren van democratische rechten slaagden de melkveehouders erin om naar de Schuman-rotonde door te breken met leuzen als "wij zijn het volk". Hoewel deze momenten eerst negatief schenen uit te pakken, vooral door de media aandacht en het feit dat we een positieve boodschap wilden overbrengen, was het moment ook erg symbolisch. De boeren zullen niet worden tegengehouden door barrières en obstakels, ze komen op voor hun recht om eerlijk te worden betaald en het vooruitzicht van een duurzame melkproductie in Europa. De mensen die bekend zijn in Brussel verzekerden ons dat mensen uit Brussel het EMB-congres uit het voorjaar 2008 nog goed in het geheugen hadden, maar dat deze demonstratie een nog grotere indruk had gemaakt op de landbouwpolitici aldaar.

Ontmoeting met EMB-vertegenwoordigers

Na de demonstratie vond een ontmoeting met vertegenwoordigers van de EMB-organisaties plaats. Deze ontmoeting werd bijgewoond door veel melkveehouders uit Frankrijk die over de situatie in Frankrijk vertelden en tegelijkertijd kennis maakten met de opvattingen over een melkstaking van collega's in de naburige landen. "De melkstaking is ons wapen en hoe eerder we gaan staken hoe beter", aldus de Fransen. De vertegenwoordigers van landen die mee hadden gedaan aan de melkstaking een jaar eerder brachten verstandige opvattingen in: "Een melkstaking is bijna vergelijkbaar met een oorlog, daar moeten we ons bewust van zijn. Als we gaan staken moeten we zo te werk gaan, dat we kunnen winnen." Christian Manauthon van de APLI zei: "Het is duidelijk dat we a) moeten weten wat we willen na de staking en b) dat een staking alleen succesvol kan zijn als die Europees is." Tijdens de ontmoeting was er overeenstemming over een resolutie om de politici een ultimatum te geven. De Commissie en de Landbouw- en Visserijraad heeft nog tot aan het einde van haar voorzitterschap om het melkvolume in te krimpen en om een flexibele aanbodregulering te introduceren. Een fragment van de tekst die naar de ministers van Landbouw en de EU-Commissaris van Landbouw is verzonden, is hieronder weergegeven. De volledige tekst kan worden bekeken op de 'Positions' pagina van de EMB-homepage.

Sonja Korspeter, EMB

De European Milk Board heeft een nieuwe website: www.europeanmilkboard.org!

Bijna elke dag kunt u nieuwe berichten van de EMB en haar ledenlanden vinden. Linksonder op de pagina is een newsfeed, elk uur worden er nieuwe persberichten met foto's uit heel Europa ge-upload in verschillende talen. Klik er op en lees het laatste nieuws. De website heeft ook een forum waarop u meer dan welkom bent en waar u berichten kunt achterlaten. Het is bovendien meertalig, we werken nog aan een vertaling voor de interessante bijdragen in de toekomst. Momenteel zijn er veel Franse bijdragen over een eventuele melkstaking. Wat vindt u ervan?

EMB zet politieke vertegenwoordigers onder druk

Naast het vergroten van de informatiestroom naar Europese melkveehouders en journalisten heeft het EMB uitvoerend bestuur en de EMB managing director het aantal ontmoetingen met Europese landbouwpolitici verder opgevoerd. Deze ontmoetingen hielden onder andere in: een discussie met EU-Commissaris Fischer-Boel en een ontmoeting met de voorzitter van de EU-Raad voor Landbouw en Visserij Jakub Sebesta. Romuald Schaber sprak op 18 mei in Brussel als voorzitter van de EMB het Economische en Sociale bestuur van het Europese Parlement aan. De EMB heeft zichzelf op de kaart gezet en we zullen zien hoe “regelmatig druppelen de rots doet slijten”, hoe de druk van de steeds beter georganiseerde basis van Europese melkveehouders politici dwingt om beter na te denken. De ondersteuning van andere sociale groepen is cruciaal in dezen. De concrete uitdaging op dit moment is ook de nauwkeurig georganiseerde benadering van de EMB-organisaties in de afzonderlijke lidstaten. Dat is onmisbaar in een sterke effectieve positie tegenover de politici. Dat is ook de reden waarom nationale eigenaardigheden aanvaard en gezien moeten worden als kracht. Tegelijkertijd is de regelmatige stroom van informatie van de organisaties in elk land en het EMB-kantoor naar de melkveehouders en vice versa extreem belangrijk. De leden van het uitvoerend bestuur van de EMB hebben nu de speciale opdracht om te luisteren naar en te praten met de melkveehouders in Europa, die aan de basis staan en ook om de pers en de politiek in de gaten te houden, om dan de juiste beslissingen te maken binnen de EMB hoe nu verder te gaan. In het licht van de melkprijzen is de situatie kritiek en uiterst urgent. Toch moeten we ook kijken naar de noodzaak om een verandering van het systeem voor kostendekkende melkprijzen in de toekomst te kunnen verzekeren. We moeten sterk en vastberaden zijn.

EU-top in Brussel

De Europese staatshoofden ontmoeten elkaar op een top in Brussel op 18-19 juni 2009. Tot nu toe hebben EMB-organisaties gesprekken gehad of afgesproken met de landbouwwoordvoerder van Sarkozy, Bondskanselier Merkel, President Juncker van Luxemburg en andere staatshoofden. Gezien deze druk van de lidstaten zal de situatie van de zuivelmarkt naar alle waarschijnlijkheid te berde worden gebracht tijdens de top. De EMB zal er bij zijn in Brussel.

Sonja Korspeter, EMB

Van de resolutie van de EMB-organisaties in Brussel: een koersverandering is vereist

“... Daarom verzoekt de EMB dringend dat de Europese Landbouw- en Visserijraad alle verder afgesproken quotumverruimingens bevestigt en zich weerhoudt van het verdelen van deze verruimingens aan de lidstaten. Bovendien moeten de quota tijdelijk worden ingekrompen met 5% in geheel Europa in het huidige zuiveljaar 2009-10 om het evenwicht in de markt zo snel mogelijk te herstellen. Het quotumsysteem moet flexibel worden gemaakt om marktverstoringen zoals de huidige in de toekomst te voorkomen. Op deze manier kunnen de quota worden toegepast als markteconomie instrument. De melkveehouders, verenigd in de EMB, sporen de Europese Landbouw- en Visserijraad aan om de eisen in te willigen voor het einde van het Tsjechisch voorzitterschap van de Raad. De EMB zal de situatie op de zuivelmarkt opnieuw aanstippen op haar bijeenkomst begin juli. Als de Europese Landbouw- en Visserijraad dan nog geen maatregelen van betekenis heeft getroffen behouden EMB-organisaties zich het recht voor om de meest noodzakelijke maatregelen te nemen om de melkveehouderijen te beschermen...”